

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A kis- és középvállalkozásokat érintő társaságiadó-akadályok elhárítása a belső piacon – az illetőség szerinti országban történő adózás lehetőségére vonatkozó kísérleti rendszer felvázolása”

COM(2005) 702 final

(2006/C 195/14)

2005. december 23-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Gazdasági és Monetáris Unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció véleményét 2006. április 28-án elfogadta. (Előadó: Philippe LEVAUX).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. május 17–18-án tartott 427. plenáris ülésén (a május 17-i ülésnapon) 143 szavazattal, ellenszavazat nélkül, 6 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt:

1. Következtetések

1.1 Az EGSZB emlékeztet rá, hogy hosszú távra tekintve támogatja az adózásra vonatkozó jogszabályok közösségi szintű harmonizációját. Ez azonban egyelőre sajnálatos módon számos akadályba ütközik, ezért a jelenlegi körülmények között az EGSZB:

- ismételten megerősíti, hogy helyesli az Európai Bizottság arra irányuló iránymutatásait és erőfeszítéseit, hogy megkönnyítse a KKV-k tevékenységének fejlődését; ugyanakkor kételyeit hangoztatja a javasolt intézkedések hatékonyságával és korlátaival kapcsolatban,
- úgy véli, hogy mivel kísérleti rendszerről van szó, ésszerűbb lett volna egy olyan, jobban körülhatárolt rendszerre tenni javaslatot, amely bizonyos tagállamok, illetve professzionális KKV-szervezetek önkéntes részvételén alapuló konkrét tapasztalatokra épül; továbbá a kísérleti időszakot le kellene rövidíteni 5 évre, hogy azt követően hasznos tanulságokat vonhassunk le és alkalmazhassuk a reprodukálható eredményeket,
- javasolja az Európai Bizottságnak, hogy a KKV-k számára hosszú távon koherens megoldásokat biztosítani hivatott irányelvek megalkotása során támaszkodjon az alábbiakban felsorolt EGSZB-véleményekben foglalt megállapításokra, különös tekintettel azokra, amelyek az „európai KKV” státusz kidolgozására tesznek javaslatot.

2. Emlékeztető az EGSZB korábbi véleményeire

2.1 Az Európai Bizottság az elmúlt években számos javaslatot terjesztett elő, amelyek megelőzték a vizsgálat tárgyát képező közleményt. E legújabb dokumentum célja, hogy az adózás területén – különösen a társasági adó tekintetében – új fejlődési lehetőségeket biztosítson a kis- és középvállalkozások

(KKV-k) számára, amelyek munkahelyteremtő és gazdasági jelentőségét az EU-n belül számos dokumentum, nevezetesen a „lisszaboni cselekvési terv” is ismételten megerősítette.

2.2 Az 1990-es évek vége óta számos alkalommal kikérték az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét ugyanerre a tárgyra vagy ehhez kapcsolódó témákra vonatkozó javaslatokról, ajánlásokról, illetve közleményekről. Az EGSZB emlékeztet azokra a közelmúltban kiadott, felkérésre készített, illetve saját kezdeményezésű véleményekre, amelyek nevezetesen az „európai vállalkozás” státusz KKV-kra történő alkalmazásáról, illetve az adórendszer azon egyszerűsítéseiről szólnak, amelyek lehetővé teszik a KKV-k előtt álló akadályok gyors leküzdését.

- 2000: az EGSZB saját kezdeményezésű véleménye ⁽¹⁾ a „Kisvállalkozások Európai Chartájáról”, amely tucatnyi egyéb javaslat mellett kéri „egy egyszerűsített adózási rendszer kialakítását a KKV-k számára, amely a mikrovállalkozásoknak a kereskedelmi forgalom egy meghatározott küszöbértéke alatt a nyereségadó alóli mentességet biztosít”.
- 2001: az EGSZB véleménye ⁽²⁾ az Európai Bizottság közleményéről: „Az Európai Unió adóügyi politikája – Az elkövetkezendő évek prioritásai”. Az EGSZB „támogatta az Európai Bizottság valamennyi adópolitikával kapcsolatos célkitűzését, hangsúlyozva a vállalkozási adók koordinálásának szükségességét a KKV-kat a nemzeti rendszerek sokfélesége miatt sújtó nehézségek felszámolásának érdekében”.

- 2002: az EGSZB saját kezdeményezésű véleménye ⁽³⁾ a következő tárgyban: „A KKV-k hozzáférése az uniós jogi státuszhoz”, amely lehetővé tenné „a nagyobb méretű vállalatokkal való azonos bánásmód biztosítását, a KKV-k részére európai státuszt felkínálva, amely megkönnyítené tevékenységüket a belső piacon, kiküszöbölne a többszörös adózás kockázatát stb.”.

⁽¹⁾ HL C 204, 2000.7.18., 57. o.

⁽²⁾ HL C 48, 2002.2.21., 73. o.

⁽³⁾ HL C 125, 2002.5.27., 100. o.

- 2002: az EGSZB saját kezdeményezésű véleménye⁽⁴⁾ a következő tárgyban: „A vállalkozások közvetlen adóztatása”, amely „nyomatékosan sürgeti a kettős adóztatás elkerülését szolgáló intézkedéseket (...); helyesli az adózási akadályok nélküli belső piac célkitűzését, közös elvek alapján (...); hangsúlyozza, hogy egy valamennyi uniós vállalkozásra vonatkozó harmonizált adóalap kialakítása összeegyeztethető az Unió tagállamainak és régióinak adóügyi szuverenitásával, mivel nem csorbítja az adókulcsok meghatározására vonatkozó jogköreiket”.
- 2003: az EGSZB véleménye⁽⁵⁾ a következő tárgyban: „Javaslat tanácsi irányelvre a Tanács 1990. július 23-i, a különböző tagállamok anya- és leányvállalatai esetében alkalmazandó adóztatás közös rendszeréről szóló 90/435/EGK rendeletének módosításáról”. Az EGSZB támogatta az Európai Bizottság arra irányuló tervét, hogy „megszüntesse, vagy legalábbis csökkentse a leányvállalatok által az anyavállalat vagy valamely tartós vállalkozás székhelye szerinti tagállamban elosztott nyereségek kettős vagy többszörös adóztatását”.
- 2003: az EGSZB saját kezdeményezésű véleménye⁽⁶⁾: „Adórendszer az Európai Unióban: közös elvek, az adózási jogszabályok konvergenciája és a minősített többség elve alapján történő szavazás lehetősége”, amely „kéri e három kérdéskör elmélyítését, beleértve a **vállalkozások közös adóalapjának bevezetését, illetve a vállalkozások minimális adósávjainak a minősített többség elve alapján történő rögzítését**”.
- 2004: az EGSZB feltáró véleménye⁽⁷⁾ az Európai Bizottság felkérésére a következő témában: „A KKV-k és a szociális gazdaság vállalatainak (SZGV) alkalmazkodóképessége a gazdasági dinamizmus által kikényszerített változásokhoz”, amelyben az EGSZB ismételten kéri „... a világpiacokra való kijutás akadályainak csökkentését a KKV-k és az SZGV-k számára, nevezetesen azoknak az adminisztrációs terheknek a mérséklését, amelyekkel meg kell küzdeniük.”
- 2004: az EGSZB véleménye⁽⁸⁾ a következő tárgyban: „Az Európai Bizottság közleménye – A vállalkozások adózásával kapcsolatos akadályoktól mentesített belső piac”, amelyben az EGSZB hangsúlyozza:
 - A 3.2. pontban a belső piac működési zavarait leküzdő intézkedések szükségességét „a vállalkozások adóztatásáról szóló egyezmények megerősítése révén (...), mivel a KKV-k nem rendelkeznek elegendő erőforrással ahhoz, hogy alkalmazkodni tudjanak 15, sőt, hamarosan 25 különböző szabályozáshoz”.
 - A 3.3. pontban „az illetőség szerinti országban történő adózás indokoltságát, amelyet adott esetben a kereskedelmi forgalom felső határértékének megszabása egészíthet ki”.
 - A 3.3. pontban azt, hogy „az Európai Bizottságnak az illetőség szerinti országban történő adózásra irányuló kísérleti projektje megoldást jelent a KKV-k határokon átnyúló tevékenységéhez kapcsolódó problémákra, az adózási kötelezettségekhez kapcsolódó adminisztratív terhek csökkentése révén. Az illetőség szerinti országban történő adózás rendszerét első lépésként kétoldalú alapon lehetne kipróbálni, majd pozitív értékelés esetén a rendszert ki lehetne terjeszteni az egész Európai Unióra”
 - A 3.4. pontban azt, hogy „az Európai Unió egészére kiterjedő közös adóalap a folyamat első jelentős lépését jelentené”.

⁽⁴⁾ HL C 241, 2002.10.7., 75. o.

⁽⁵⁾ HL C 32, 2004.2.5., 118. o.

⁽⁶⁾ HL C 80, 2004.3.30., 139. o.

⁽⁷⁾ HL C 120, 2005.5.20., 10. o.

⁽⁸⁾ HL C 117, 2004.4.30., 38. o.

- A 3.7. pontban pedig „még egyszer határozottan felhívja a kérdésben leginkább döntő szóval bíró tagállamok figyelmét, hogy szükség van egy olyan megállapodás kialakítására, amely lehetővé teszi a KKV-k számára, hogy tevékenységüket a munkahelyteremtés érdekében a nemzeti határokon túlra is kiterjesszék, és bátorítja ez utóbbiakat e lépésre, mivel a KKV-k az új munkahelyek javarészenek tényleges létrehozói”.

2.3 Az EGSZB a következő okokból idézi az ötéves időszakon belül kiadott 8 vélemény egyes részeit:

- hogy jobban hangsúlyozza hozzájárulásainak jelentőségét,
- hogy emlékeztessen azokra a megfelelő intézkedésekre, amelyek révén a KKV-k jelentősebb szerepet játszhatnak az Unió belső piacának szintjén,
- hogy hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak kitaró erőfeszítései révén továbbra is törekednie kell a megfelelő megoldások megtalálására.

2.4 Ugyanakkor az EGSZB sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy 5 év eltelt anélkül, hogy hatékony intézkedések konkretizálódtak volna. Ezért nyomatékosan kéri a Parlamentet és a Tanácsot, hogy lépjenek fel végre az immár világosan azonosított akadályok megszüntetése érdekében.

3. Az Európai Bizottság javaslatai és az EGSZB kiegészítései

3.1 Az EGSZB – jóllehet az a benyomás alakulhatott ki, hogy korábban az Európai Bizottság javaslataival egy irányba mutató véleményeket fogalmazott meg – több ponthoz is bizonyos kiegészítéseket kíván hozzáfűzni.

3.2 Az Európai Bizottság közleményében emlékeztet rá, hogy a KKV-k részvétele a belső piacon lényegesen alacsonyabb mértékű, mint a nagyobb vállalatoké, mégpedig az adózáshoz kapcsolódó okok miatt. Emlékeztet arra is, hogy támogatni kell a KKV-k határokon átnyúló tevékenységét, és javasolja az illetőség szerinti országban történő adózást. A vállalkozások adóztatásáról – nevezetesen a társasági adóról – szóló az Európai Bizottság azt javasolja, hogy a tagállamok és a vállalkozások egy kísérleti rendszer keretében teszteljék az „illetőség szerinti ország szabályai alapján történő adózás” elképzelését.

3.3 Az EGSZB már korábban javasolta és elvi jóváhagyását adta egy hasonló kezdeményezéshez. Ugyanakkor emlékeztet rá, hogy csak korlátozott számú KKV tervez határokon túlra terjeszkedni, ezért egy hasonló kísérleti projektben csak korlátozott számú, elhelyezkedésének vagy tevékenységének köszönhetően külföldre való terjeszkedésre irányuló stratégiával rendelkező vállalkozás vehet részt. Az elvi álláspont azonosságán túl az EGSZB kifejezte arra irányuló kívánságát, hogy az Európai Bizottság pontosabban megjelölje:

- azon KKV-k megközelítőleges számát, amelyek a közeljövőre vonatkozóan érdeklődést mutatnak a vállalkozások közös adóalapjának kiszámításával kapcsolatban javasolt intézkedések alkalmazása iránt,

- a fenti KKV-k gazdasági súlyát az Unión belül,
- a leginkább érintett gazdasági szektorokat.

3.3.1 A javaslatok célja a növekedés és a foglalkoztatás javítása a KKV-k tevékenységének megkönnyítése révén; az EGSZB az Unió rendelkezésére álló költségvetési eszközök korlátozott mivoltára való tekintettel úgy véli, hogy kerülni kell a felesleges kitérőket, és prioritást kell biztosítani a hatékonyságra irányuló korlátozott számú intézkedésnek. E cél érdekében helyénvaló a rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján ellenőrizni minden javasolt intézkedés hatékonyságát, sőt, összehasonlítani azt az esetlegesen még helyénvalóbb intézkedésekkel. Az EGSZB meglepődve állapítja meg, hogy az Európai Bizottság a fenti kérdéssel kapcsolatos kielégítő információk híján hatástanulmányában nem tudja megbecsülni az általa javasolt intézkedés végrehajtásához kapcsolódó költségeket.

3.4 Az Európai Bizottság, hogy alátámassza javaslatának megalapozottságát, egy felmérés eredményeire támaszkodik, amelyet 2004 második félévében végzett, és amelybe mind a 25 tagállam KKV-it és szakmai szervezeteit bevonta. Csupán 194 kérdőívet küldtek vissza az Európai Bizottságnak, amelyek közül 168 német vállalkozásoktól származott (lásd a mellékelt dokumentumot).

3.4.1 Az EGSZB megállapítja, hogy az Unión belül ez a felmérés nem tette lehetővé számottevő mennyiségű válasz begyűjtését, mivel az Unió több millió KKV-t számol, melyek közül egyedül az építőipari ágazatban 2 millió tevékenykedik. Hasonlóképpen csodálkozásának ad hangot amiatt, hogy nincs tudomása a szakmai szervezetek és a társadalmi partnerek hozzájárulásáról. Amennyiben ezek nem bizalmas jellegűek, az EGSZB kéri, hogy tájékoztató jelleggel juttassák el őket hozzá.

3.4.2 Az EGSZB úgy véli, hogy mivel a felmérés igen kevés használható információt szolgáltatott, az Európai Bizottságnak nem lett volna szabad kellően meg nem alapozott következtetéseket levonnia belőle.

3.5 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak:

- meg kell találnia az okát, hogy a vállalatok miért nem mutattak érdeklődést a felmérés iránt,
- a jövőben elegendő költségvetési forrást kell biztosítania ahhoz, hogy a hasonló felméréseket megfelelő szakemberekkel végeztesse el. A szakembereknek előzetesen meg kellene vizsgálniuk, hogy a felmérés tárgya, a célcsoport, illetve maga a kérdőív tartalma releváns-e. Ezzel párhuzamosan a más tagállamokban leányvállalatokat működtető KKV-kkal való közvetlen kapcsolatfelvétel révén jobban feltérképezhetők volnának a KKV-k nehézségei.
- el kell kerülnie a kérdőívek kizárólag interneten keresztül történő terjesztését, mert ez a módszer a jelek szerint kevésbé alkalmazható a KKV-kra, hanem inkább azoknak a szervezeteknek kedvez, amelyek rendszeresen látogatják az Európai Bizottság honlapját.

3.5.1 Elképzelhető az is, hogy egyes KKV-k vezetői, akiknek szilárd szándékuk, hogy valamely másik tagországban leányvállalatot létesítsenek, nem kezelik prioritásként az adózás kérdését, hanem sokkal inkább arra összpontosítanak, hogy helyben megfelelő kereskedelmi szakembereket találjanak, beruházzanak a marketingbe, és idővel haszonra teyenek szert.

3.5.2 Végezetül az is elképzelhető, hogy a KKV-k vezetői úgy vélik, hogy a más tagállamba való terjeszkedéskor olyan sok és komplex adminisztratív, jogi, szociális, adózási stb. problémával kell szembesülniük, hogy mellékesnek és elhamarkodottnak tűnik számukra a leányvállalat adózási módjával foglalkozni, és ajánlatosabbnak látják valamely helyi vállalkozással kialakított közös vállalkozás létrehozását (ami az európai kohézió szempontjából kedvező lépést jelent).

3.6 Az Európai Bizottság az alábbi módon határozza meg az általa javasolt intézkedések alkalmazási körét, illetve célkitűzéseit:

- A kísérleti intézkedések széles körű alkalmazása valamennyi KKV-ra, a 10 főnél kevesebbet foglalkoztató mikrovállalkozásokat is beleértve.
- Az adók kiszámításánál az anyavállalat illetőség szerinti országában keletkező adóköteles adóalapra vonatkozó rendszer szabályait alkalmazzák, akárcsak valamennyi stabil és a rendszer kritériumainak megfelelő leányvállalat, illetve létesítmény nyereségei esetében, amelyekkel az anyavállalat az egyéb résztvevő országokban rendelkezik.
- A fenti módon meghatározott adóalap elosztása az érintett tagállamok között a vállalkozás teljes bértömegében és/vagy kereskedelmi forgalmában való részesedésük arányában történne. Ezt követően minden egyes tagállam a maga adókulcsait alkalmazná az adóalap ily módon rá eső részére.
- A veszteségek határokon átnyúló kompenzációja.

A fenti módon a KKV-k számára csökkennének a társasági adóval kapcsolatos nemzeti szabályozások sokfélesége miatt, a magas költséggel járó szakértők szükségyszerű bevonásából keletkező költségek.

3.7 Az EGSZB megállapítja, hogy ezek a célkitűzések és a javasolt alkalmazási kör megfelelnek a korábbi terveknek. Megerősíti egyetértését, ugyanakkor azt javasolja, hogy amennyiben a kísérletek kedvező eredménnyel zárulnak, mihamarabb épüljön ki egy európai adódömping-felügyeleti – és esetleg -ellenőrzési – rendszer annak megakadályozására, hogy a vállalatok anyavállalatuk székhelyét olyan tagállamba helyezték át, amely a társaságiadó-alap kiszámítása szempontjából kedvező feltételeket kínál.

3.8 Az Európai Bizottság arra kéri a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki és kössenek kétoldalú megállapodásokat a kísérleti rendszer végrehajtásának módozatairól, figyelembe véve az általa javasolt általános és nem kötelező érvényű iránymutatásokat. Az Európai Bizottság felajánlja segítségét a kétoldalú megállapodások előkészítésében és működtetésében.

3.9 Az EGSZB tökéletesen megérti az Európai Bizottság cselekvési és közbelépési lehetőségeinek határait, és üdvözli, hogy az Európai Bizottság megelégszik a javaslatokra és ösztönzésre szorítkozó magatartással. Mindez lehetővé teszi a KKV-k számára, hogy próbára tegyék az egyes uniós tagállamok közötti kétoldalú megállapodásokba foglalt kísérleti intézkedéseket. Az Európai Bizottság a kísérleti rendszerek eredményeinek tükrében a megfelelő pillanatban javasolni fogja a legsikeresebbek kiterjesztését.

3.10 Az EGSZB az Európai Bizottsághoz csatlakozva megerősíti, hogy a KKV-k számára az egyik legkomolyabb akadályt a nemzeti szabályozások sokfélesége jelenti. Ha a 25 tagállamban sok, jellegükből adódóan különböző kétoldalú megállapodás születik, a KKV-k ezek közül csak kevéssel fognak élni. Ez pedig nem vezet a kívánt egyszerűsítéshez.

3.11 Ezen túlmenően az EGSZB-nek kétségei vannak afelől, milyen gyakorlati következményekkel jár az Európai Bizottság azon szándéka, hogy nem kívánja jobban körülhatárolni az általa javasolt kísérleti rendszereket. Akkor, amikor majd számos kétoldalú megállapodás kerül alkalmazásra, hogyan lesz

megoldható az adózási jogszabályok harmonizálása (ami hosszú távon kívánatos cél), ha nem határozzuk meg a kezdetek kezdetén bizonyos konvergenciakritériumokat?

3.12 Végezetül az EGSZB megjegyzi, hogy nem született részletes tanulmány arról, hogy nem léteznek-e már Európán belül egyes államok, illetve régiók – mint például Svájc, Liechtenstein, a Vatikán, vagy a kis hercegségek, mint Monaco, San Marino, Andorra, stb. – között olyan intézkedések, amelyek lehetővé teszik a vállalkozások (különösen a KKV-k) számára a nagyszámú nemzeti, regionális, illetve helyi adózási rendszer hatásainak megszüntetését, illetve enyhítését.

Brüsszel, 2006. május 17.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Módosított javaslat tanácsi rendeletre a Kohéziós Alap létrehozásáról (kodifikált szöveg)”

COM(2006) 5 final – 2003/0129 (AVC)

(2006/C 195/15)

2006. február 28-án az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Gazdasági és Monetáris Unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció véleményét 2006. április 28-án elfogadta. (Előadó: Angelo GRASSO).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. május 17-én tartott 427. plenáris ülésén 146 szavazattal 1 ellenében, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság helyesli az Európai Bizottságnak a Kohéziós Alap létrehozásáról szóló 1164/94/EK rendelet egységes szerkezetbe foglalására irányuló kezdeményezését.
2. Az EGSZB újfent megerősíti azt a már többször hangoztatott véleményét, mely szerint a közösségi jogszabályok kodifikációja elősegíti, hogy az uniós eszközök közelebb kerülhessenek Európa polgáraihoz. Ez a kohéziós politika esetében annál is fontosabb, mivel Európa építésének éppen ez az egyik leglényegesebb eleme.

Brüsszel, 2006. május 17.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND
